

PROIZVODNJA MLIJEKA I MLIJEČNIH PROIZVODA U 2022.

Ukupna količina kravljeg mlijeka prikupljenoga u 2022. u odnosu na 2021. smanjena je za 5,4%. Količina ovčjeg mlijeka smanjena je za 19,0% i kozjega za 8,4%.

Izraženo u količini, to znači da je u 2022. prikupljeno manje kravljeg mlijeka, za 23 140 t, ovčjega, za 525 t, te kozjega, za 326 t.

Količina neobranog mlijeka koju su mljekare uvezle u 2022. u odnosu na 2021. povećana je za oko 29 900 t, odnosno za 20,5%, dok je količina uvezenog vrhnja povećana za oko 2 800 t (57,8%).

U usporedbi s prethodnom godinom, proizvodnja mlijeka za piće povećana je za oko 13 000 t (4,9%), vrhnja za 362 t (1,1%) i fermentiranih proizvoda za 152 t (0,2%), dok je količina napitaka s mliječnom bazom smanjena za 2 500 t (11,1%).

Proizvodnja maslaca povećana je za 108 t (2,7%) u odnosu na 2021., dok je ukupna proizvodnja kravljeg sira u 2022. povećana za 883 t (2,7%). Proizvodnja ovčjeg sira smanjena je za 9,8%, a kozjega za 4,2%.

Kod ostalih sireva smanjena je proizvodnja mekanog sira, za 64,1% (960 t), srednje mekanog sira, za 1,8% (3 t), i tvrdog sira, za 17,5% (177 t). Povećana je proizvodnja svježeg sira, za 0,4%, srednje tvrdog sira, za 0,3%, i ekstra tvrdog sira, za 441,7%.

U odnosu na prethodnu godinu, ukupan sadržaj mliječne masti u prikupljenome kravljem mlijeku smanjen je za 5,5%, u ovčjemu za 19,5%, a u kozjemu za 8,7%.

Što se tiče pojedinačnih mliječnih proizvoda, ukupna količina mliječne masti u mlijeku za piće veća je za 4,9%, u fermentiranim proizvodima za 123,0%, u maslacu za 2,7% te u siru od čistoga kravljeg mlijeka za 0,6%. Sadržaj mliječne masti manji je u vrhnju za 0,7% te u napicima s mliječnom bazom za 9,4%.

Sadržaj proteina kravljeg mlijeka smanjen je u mlijeku za piće, za 12,3%, te u vrhnju, za 5,2%, a u kravljem siru povećan je za 6,4%.

1. MLIJEKO I MLIJEČNI PROIZVODI U 2022.¹⁾

	Količina, t		Indeksi 2022. 2021.
	2021.	2022.	
Raspoloživost			
Prikupljeno kravlje mlijeko	428 665	405 525	94,6
Prikupljeno ovčje mlijeko	2 756	2 231	81,0
Prikupljeno kozje mlijeko	3 882	3 556	91,6
Vrhnje	z	z	z
Uvoz neobranog mlijeka – samo mljekare	145 868	175 777	120,5
Uvoz obranog mlijeka – samo mljekare	z	z	z
Uvoz vrhnja – samo mljekare	4 892	7 719	157,8
Uvoz ostalih proizvoda (npr. sir, maslac, jogurt) – samo mljekare	z	z	z
Proizvodnja svježih proizvoda			
Mlijeko za piće (konzumno)	264 776	277 769	104,9
Neobrano i sirovo mlijeko	137 135	144 465	105,3
Djelomično obrano mlijeko	125 123	130 208	104,1
Obrano mlijeko	2 518	3 096	123,0
Mlačenica	z	z	z
Vrhnje	32 096	32 458	101,1
S < 29% m. m.	21 027	21 601	102,7
S > 29% m. m.	11 069	10 857	98,1
Fermentirani proizvodi (jogurti, napici od jogurta i dr.)	89 917	90 069	100,2
S dodacima	17 856	19 040	106,6
Bez dodataka	72 061	71 029	98,6
Napici s mliječnom bazom	22 512	20 012	88,9
Ostali svježi proizvodi (mliječni žele i sl.)	z	z	z
Proizvodnja ostalih proizvoda			
Mliječni proizvodi u prahu	z	z	z
Maslac	4 064	4 172	102,7
Ostali proizvodi od žutih masnoća	z	z	z
Sir od kravljeg mlijeka (čisti)	32 356	33 239	102,7
Sir od ovčjeg mlijeka (čisti)	245	221	90,2
Sir od kozjeg mlijeka (čisti)	142	136	95,8
Ostali sirevi (miješani)	10	14	140,0
Mekani sir (> 68% vlage)	1 498	538	35,9
Srednje mekani sir (62% – 68% vlage)	169	166	98,2
Srednje tvrdi sir (55% – 62% vlage)	12 901	12 942	100,3
Tvrdi sir (47% – 55% vlage)	1 010	833	82,5
Ekstra tvrdi sir (< 47% vlage)	427	2 313	541,7
Svježi sir	16 748	16 818	100,4
Prerađeni sir	2 865	2 782	97,1
Sirutka – ukupno	37 358	34 832	93,2
Izvoz mlijeka i vrhnja u rinfuzi – samo mljekare	z	z	z

1) Vidi Metodološka objašnjenja.

2. SADRŽAJ MLIJEČNE MASTI U GLAVNIM MLIJEČNIM PROIZVODIMA U 2022.

	Sadržaj mliječne masti, t		Indeksi 2022. 2021.
	2021.	2022.	
Raspoloživost			
Prikupljeno kravlje mlijeko	17 338	16 390	94,5
Prikupljeno ovčje mlijeko	190	153	80,5
Prikupljeno kozje mlijeko	127	116	91,3
Vrhnje	z	z	z
Uvoz neobranog mlijeka – samo mljekare	5 930	7 122	120,1
Uvoz obranog mlijeka – samo mljekare	z	z	z
Uvoz vrhnja – samo mljekare	1 921	3 033	157,9
Proizvodi			
Mlijeko za piće (konzumno)	6 996*	7 341	104,9
Mlačenica	z	z	z
Vrhnje	5 662	5 623	99,3
Fermentirani proizvodi (jogurti, napici od jogurta i dr.)	1 283	2 861	223,0
Napici s mliječnom bazom	523	474	90,6
Ostali svježi proizvodi (mliječni žele i sl.)	z	z	z
Koncentrirano mlijeko	-	-	-
Mliječni proizvodi u prahu	z	z	z
Maslac	3 332*	3 421	102,7
Ostali proizvodi od žutih masnoća	z	z	z
Sir od kravljeg mlijeka (čisti)	5 187*	5 219	100,6
Sirutka – ukupno	121	105	86,8
Izvoz mlijeka i vrhnja u rinfuzi – samo mljekare	z	z	z

3. SADRŽAJ PROTEINA KRAVLJEG MLIJEKA U GLAVNIM MLIJEČNIM PROIZVODIMA U 2022.

Proizvodi	Sadržaj proteina, t		Indeksi 2022. 2021.
	2021.	2022.	
Mlijeko za piće (konzumno)	8 596	7 536	87,7
Neobrano mlijeko	4 490	3 918	87,3
Djelomično obrano mlijeko	4 025	3 535	87,8
Obrano mlijeko	81	83	102,5
Mlačenica	z	z	z
Vrhnje	984	933	94,8
Proizvodi u prahu	z	z	z
Maslac i ostali proizvodi od žutih masnoća	z	z	z
Sir od kravljeg mlijeka	5 343	5 687	106,4
Prerađeni sir	360	342	95,0
Sirutka	212	190	89,6

METODOLOŠKA OBJAŠNENJA

Izvori i metode prikupljanja podataka

Podaci o godišnjoj proizvodnji mlijeka i mliječnih proizvoda preuzimaju se od Hrvatske agencije za poljoprivredu i hranu – Središnjeg laboratorija za kontrolu kvalitete mlijeka (SLKM). Tako se prikupljaju podaci o količini prikupljenoga kravljega, ovčjega i kozjeg mlijeka, sadržaju mliječne masti i proteina, proizvodnji mliječnih proizvoda te vanjskoj trgovini mljekara mlijekom i proizvodima.

Prikupljene podatke SLKM obrađuje i prosljeđuje Državnom zavodu za statistiku prema unaprijed dogovorenim terminima i u obliku prilagođenu za daljnju obradu.

Metodologija za provedbu istraživanja o mlijeku i mliječnim proizvodima temelji se na Metodološkim osnovama za prikupljanje podataka u statistici mlijeka i mliječnih proizvoda (NN, br. 42/13.).

Obuhvat i usporedivost

U Republici Hrvatskoj djeluje četrdesetak mljekara za koje SLKM analizira otkupljeno mlijeko i od kojih prikuplja podatke o proizvodnji. Obuhvaćene su industrijske i registrirane male mljekare.

Povjerljivost

Aggregirani podaci kod kojih postoje razlozi za povjerljivost (zbog malog broja jedinica, pravila dominantnosti ili sekundarne povjerljivosti), u skladu sa Zakonom o službenoj statistici (NN, br. 25/20.) i Pravilnikom o načinu zaštite statističkih podataka Državnog zavoda za statistiku, tretiraju se kao povjerljivi te se stoga ne objavljuju.

Definicije

Mlijeko za piće obuhvaća sirovo mlijeko, neobrano, djelomično obrano i obrano bez sadržaja aditiva.

Sirovo mlijeko obuhvaća mlijeko koje nije podvrgnuto bilo kojem postupku zagrijavanja iznad 40 °C.

Neobrano mlijeko (pasterizirano, sterilizirano i uzavrelo) obuhvaća mlijeko sa sadržajem mliječne masti $\geq 3,5\%$, podvrgnuto toplinskom tretmanu.

Djelomično obrano mlijeko (pasterizirano, sterilizirano i uzavrelo) obuhvaća mlijeko sa sadržajem mliječne masti 1,5% – 2,8%, podvrgnuto jednome toplinskom tretmanu.

Obrano mlijeko (pasterizirano, sterilizirano i uzavrelo) obuhvaća mlijeko sa sadržajem mliječne masti $< 1,5\%$, podvrgnuto toplinskom tretmanu.

Pasterizirano mlijeko – mlijeko tretirano visokom temperaturom (barem 72 °C tijekom 15 sekundi).

Sterilizirano mlijeko – mlijeko tretirano visokom temperaturom (120 °C tijekom 30 minuta) u hermetički zatvorenim posudama.

Sterilizirano u protoku (uzavrelo) – mlijeko tretirano visokom temperaturom (135 °C u trajanju od najmanje 1 sekunde).

Mlaćenica obuhvaća ostatak nakon pretvorbe mlijeka ili vrhnja u maslac.

Vrhnje obuhvaća vrhnje za izravnu potrošnju s više ili manje od 29% mliječne masti.

Fermentirani proizvodi obuhvaćaju jogurt, tekući jogurt, acidofil te ostale fermentirane proizvode s dodacima i bez njih.

Napici s mliječnom bazom obuhvaćaju proizvode s udjelom mliječnog ekvivalenta od barem 50% (npr. čokoladno mlijeko, mlaćenica s aditivima).

Ostali svježi proizvodi obuhvaćaju proizvode od svježeg mlijeka koji nisu drugdje specificirani (uglavnom deserti na bazi mlijeka).

Koncentrirano mlijeko obuhvaća mlijeko dobiveno djelomičnim uklanjanjem vode iz neobranoga, djelomično obranoga i obranog mlijeka.

Mliječni proizvodi u prahu obuhvaćaju proizvode dobivene uklanjanjem vode iz vrhnja, svih vrsta mlijeka, mlaćenice i fermentiranih proizvoda.

Maslac obuhvaća tradicionalni maslac, otopljeni maslac, ulje maslaca i slične proizvode s više od 80% mliječne masti.

Ostali proizvodi od žutih masnoća obuhvaćaju proizvode na bazi maslaca s manje od 80% mliječne masti.

Sir obuhvaća svježe ili sazrele, tvrde ili polutvrde proizvode dobivene koagulacijom mlijeka, vrhnja, mlaćenice i sl.

Prerađeni sir obuhvaća proizvode dobivene mljevenjem, miješanjem, topljenjem i emulgiranjem jedne ili više vrsta sireva, s dodacima ili bez njih.

Sirutka obuhvaća tekuću sirutku i sirutku u prahu ili bloku u tekućem ekvivalentu. Ona je nusproizvod u proizvodnji sira ili kazeina.

Kratice

°C	Celzijev stupanj
m. m.	mliječna mast
t	tona
z	podatak zbog povjerljivosti nije objavljen

Znakovi

-	nema pojave
<	manje od
>	veće od
\geq	veće ili jednako
*	ispravljene podatke

Objavljuje Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, Zagreb, Ilica 3, p. p. 80.

Telefon: (+385 1) 48 06 111

Novinarski upiti: press@dzs.hr

Odgovorne osobe:

Edita Omerzo, načelnica Sektora prostornih statistika

Lidija Brković, glavna ravnateljica

Priredili:

Mario Valentić i Anita Grlica

MOLIMO KORISNIKE DA PRI KORIŠTENJU PODATAKA NAVEDU IZVOR.

Služba za odnose s korisnicima i zaštitu podataka

Informacije i korisnički zahtjevi

Telefon: (+385 1) 48 06 138, 48 06 154

Elektronička pošta: stat.info@dzs.hr

Pretplata na publikacije

Telefon: (+385 1) 48 06 115

Elektronička pošta: prodaja@dzs.hr